

[Thisted Knudsen.]

respekttere lån af offentlige midler. Hvorfor? Fordi den højtærede økonomiminister som den forsigtige mand, han er, erkendte, hvor alvorligt og vidtgående problemet er. Noget sådant har den højtærede indenrigsminister ikke følt sig foranlediget til at gøre.

Endelig ville det vel også have betydning for folketinget at vide, om regeringen har gjort sig nogen tanke om, hvad dette egentlig kommer til at koste staten i udlån til kommunerne. Det kan da ikke være ligegyldigt, hvor meget staten skal spændes for ved et foretagende som dette. Jeg kan derfor ikke se andet, end at grundlaget er meget, meget svagt, og at det altså nu er folketinget, man henviser til at tage sig af denne affære og få forholdene oplyst til bunds.

Hvad angår virkningerne for kommunerne, er det ganske klart, at de allerfleste, ikke mindst de mindre bykommuner, ikke i fremtiden vil have økonomiske kræfter til at erhverve de fornødne jordarealer til byens udbygning, medmindre de opnår statslån, og det vil igen sige, at statens indflydelse på kommunernes jordpolitik i mangfoldige tilfælde vil blive afgørende. Jeg tror, den højtærede indenrigsminister må erkende, at med de jordpriser, der er i dag, er det meget, meget få kommuner, der vil have råd til at gøre dette, uden at staten træder hjælpende til. Det erkender man, men det vil efter mit skøn komme til at betyde, at statens indflydelse på kommunernes jordpolitik bliver større, end den nogen sinde har været.

Jeg ser ganske vist i forslaget, at parterne — det var også det ærede medlem hr. Ove Hansen stærkt inde på, og det anser jeg for en af forslagets allervigtigste bestemmelser — ved salget kan aftale, at jordrenten skal svares af et bestemt angivet beløb, der altså skal ligge over grundværdien. Det ærede medlem hr. Ove Hansen advarede meget stærkt kommunerne imod at misbruge denne bestemmelse. Jeg ved ikke, om jeg må opfatte det på den måde, at man netop med denne bestemmelse tilsigter, at kommunerne fastsætter en sådan værdi til forrentning, at de bliver holdt skadesløse. Det vil altså sige, at man ved at gennemføre denne ordning med statslån, som skal forrentes i dag til 6 pct., og som ifølge forslagets

bemærkninger, skal afdrages på 60 år, kan fastsætte en forrentningsværdi for grunden, der holder kommunerne skadesløse. Jeg går ud fra, at man har haft noget sådant i tankerne. Jeg mener blot, at hvis noget sådant sker, vil realkreditinstitutionerne i hvert fald ikke se mildere på det.

Vi har en principiel bemærkning om den nuværende ordning, som udelukkes. Vi, der sidder i kommunestyret i de mindre byer, har ofte erfaret — det er muligt, den højtærede indenrigsminister ikke har det — at det er en løftestang for mange mennesker at kunne købe en sådan grund. Det er det, man sparer sammen til. Kommunerne stiller som betingelse, at man har vist vilje og evne til at lægge noget til side, så man kan købe en grund. Herefter bliver det rent lotteri; det kan ikke undgås. Kommunerne kan i mangfoldige tilfælde komme til at vrage. Det bliver lotteri i første omgang. Senere kommer man til at lære, at det bliver slet ikke så billigt, som man troede. Det incitament, der har været i dette grundkøb, vil efter min mening forsvinde. Det har været noget værdifuldt. Ikke mindst i de mindre byer har vi set, hvor værdifuldt det egentlig har været.

Jeg forbavses over, at det virkelig har været muligt for 9 retsstatsfolk i folketinget at tvinge en hr. Kampmann, en hr. Bertel Dahlgaard og en hr. Philip — ja, for så kan man egentlig ikke komme højere — til at tilslutte sig et forslag af denne karakter, noget, der efter min opfattelse er et eksperiment på et for samfundet meget vigtigt område. Vi har før i folketinget eksperimenteret. Der er medlemmer, også den højtærede minister hr. Viggo Starcke, der kan huske, da vi i 1948 gennemførte den såkaldte værelselov, der bl. a. skulle afhjælpe bolig mangelen i København. Hvordan gik det denne lov? Det viste sig, at den ikke kunne gennemføres i praksis. Det viste sig, at alle de idealistiske mål, man havde sat sig, smuldrede. Den her foreslåede ordning vil efter min mening også smuldre, når den kommer ud i det praktiske liv.

Det nytter kun lidet, at man af politiske grunde fra socialdemokraternes og de radikales side vil imødekomme visse politiske teorier, repræsenteret af et parti, der måske i dag i befolkningen tæller uhyre få tilhæn-